ఫ్లాష్ బ్యాక్

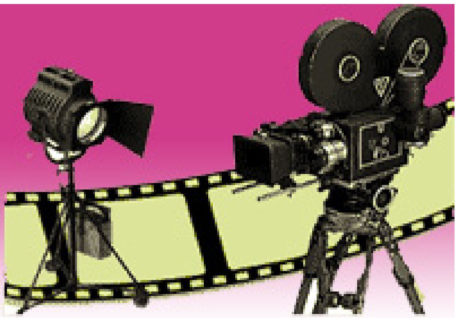

పాతసినిమాలకు సంబంధించిన విశేషాలు.. నటీనటుల గురించి, సినిమాల గురించి, సాంకేతిక నిపుణుల గురించి.. వగైరా..వగైరా. ప్రతినెలా ఓసారి అలనాటి సినీరంగంలోకి తొంగిచూద్దాం

ఎమ్.మల్లికార్జునరావు

(విజయచిత్ర - 1972, జూన్ సంచిక నుంచీ)

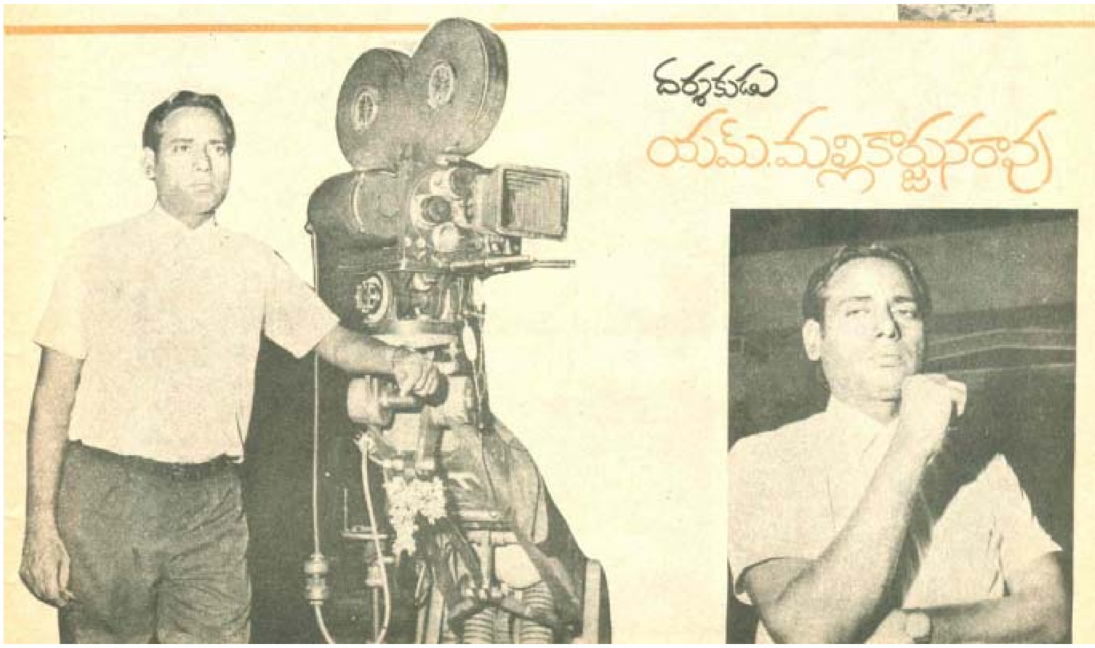

25 సంవత్సరాల క్రితం మాట !

గుంటూర్లో 'నాయకురాలు' నాటకం జరుగుతోంది. కొత్త ముఖాల కోసం వెతికే సి. పుల్లయ్య గారూ ఆ నాటకం చూస్తున్నారు. అందులో ఆయనకు ఒక అబ్బాయి కనిపించాడు. ఆ అబ్బాయి బాలచంద్రుడి పాత్ర ధరించి, ఉషారుగా నటిస్తున్నాడు. 'ఈ అబ్బాయిని తీసుకోవచ్చు' అనుకున్నారు పుల్లయ్యగారు. అతనితో మట్లాడి అతన్ని తీసుకుని, తన 'గొల్లభామ' చిత్రంలో యువరాజు పాత్ర వేయించారు. ఆ అబ్బాయి పేరు – మంగళగిరి మల్లిఖార్జునరావు. ఒకనాడు మేటి నటీమణిగా వెలుగొందిన సీనియర్ శ్రీరంజని కుమారుడు.

మల్లిఖార్జునరావు అప్పుడు గుంటూరు కాలేజీలో చదువుకుంటూనే, నాటకాలు ఆడుతూ వుండేవాడు. యన్. టి. రామారావు, గుమ్మడి మున్నగువారితో అతనికి మంచి పరిచయం. గుమ్మడి బ్రహ్మనాయుడు, రామారావు నలగామరాజు, మల్లిఖార్జునరావు బాలచంద్రుడు పాత్రలు ధరిస్తూ

'నాయకురాలు' ఆడేవారు. అలా, అతను అమెచూర్ సంస్థలు ప్రదర్శించే నాటకాల్లో పాల్గొనడమూ, వారి నాటకాలు కొన్ని డైరక్టు చెయ్యడమూ చేసేవాడు. కళా రంగంలో అతని కృషి అలా వుండగా, విప్లవరంగంలో ఇంకోరకంగా వుండేది. సమ్మెల్లో పాల్గొనడం, చట్ట విరుద్ధమైన తెగింపులు చెయ్యడం చేసేవాడు. చదువు సరిగా సాగేది కాదు. బి. ఏ. లో చేరిన తర్వాత, ఆ సినిమా అవకాశం రావడంతో చదువుకు పూర్తిగా స్వస్తి చెప్పేశాడు.

'గొల్లభామ' చిత్రంలో వేషం అయిపోయిన తర్వాత, మల్లిఖార్జునరావు మళ్ళీ ఎక్కడా వేషం వెయ్యలేదు. సరైన పాత్ర లభిస్తే వెయ్యడానికి అతను సిద్ధంగానే ఉన్నాడు. అలాగే కొన్ని సంవత్సరాలు తిరిగి పోయాయి.

నాగిరెడ్డి, చక్రపాణి విజయాసంస్థ ఆరంభిస్తూ నటీనటులను కొందర్ని పెర్మనెంట్ ఆర్టిస్టులుగా తీసుకున్నారు. రామారావు, రంగారావు, పద్మనాభం, బాలకృష్ణ మొదలైన వారందరూ అప్పుడే చేరారు. 'షావుకారు' చిత్రం తర్వాత, కె.వి. రెడ్డిగారు మల్లిఖార్జునరావును నాగిరెడ్డిగారికి పరిచయం చెయ్యడం, నాగిరెడ్డిగారు అతన్ని కూడా ఆర్టిస్టుగా తీసుకోడానికి అంగీకరించడం జరిగాయి. ఆ అంగీకారం ప్రకారం, ఆ తర్వాత అతను పెర్మనెంట్ ఆర్టిస్టుగా అక్కడ అంగీకార పత్రం మీద సంతకం చేశాడు.

ఒక సంవత్సరం పాటు అతను ఏ పనీ, పాటూ లేకుండా జీతం తీసుకుంటూ రాజాలా తిరిగాడు. ఉదయమే, స్టూడియోకి వెళ్ళడం, టిఫిను తినడం, స్టూడియోలో అక్కడా అక్కడా తిరగడం, ఇంటికి వచ్చేయడం – అంతే జరిగేది. తనకు సరిపోయే పాత్ర వచ్చేవరకూ అలా నిరీక్షించవలసిందే – అనుకున్నాడు. అయితే, ఆ తర్వాత అతనికి 'బోర్' కొట్టింది. ఊరికే జీతం తీసుకుంటూ, తిరగడం మంచి పనిలా కనిపించలేదు. ఏమైతే అయిందని, ఒక రోజు తెగించి వెళ్ళి చక్రపాణిగారిని అడిగాడు – తన విషయం. "నీకు సరైన వేషం రావాలి గదా. ఐనా నువ్వు చదువుకున్నవాడివి; నాటకాలూ ఆ అనుభవం వుంది. ఏ డైరక్షన్ డిపార్టుమెంట్ లోనో చేరితే బానే వుంటుంది." అన్నారు. చక్రపాణి గారు. మల్లిఖార్జునరావు ఓ క్షణం ఆలోచించి – 'అలాగే చేస్తాను సార్' అన్నాడు. చక్రపాణి గారు డైరక్టర్ ప్రసాద్ గారితో చెప్పి, ఆయన దగ్గర జేర్పించారు. అప్పుడు 'పెళ్ళి చేసి చూడు' ప్రారంభమవుతోంది. ప్రసాద్ గారి దగ్గర తాతినేని ప్రకాశరావు, రజనీకాంత్ సహాయకులుగా పని చేస్తున్నారు. మల్లిఖార్జునరావు మూడో అసిస్టెంట్ గా జేరాడు.

దర్శకత్వశాఖలో ఉద్యోగం అతనికి బాగానే వుంది. చాలా విషయాలు తెలుస్తున్నాయి. నటన, దర్శకత్వమే కాకుండా, ఎడిటింగ్ మొదలైన తక్కిన టెక్నికల్ శాఖలూ, వాటిల్లోని విశేషాలూ అవగాహన అవుతున్నాయి. 'ఇది ఎందుకొచ్చిందో, మంచికే వచ్చింది' అనుకున్నాడతను. 'చంద్రహారం' వరకూ మల్లిఖార్జునరావు విజయా సంస్థలో పని చేసి, ఆ తర్వాత 'అమర సందేశం' చిత్రానికి ఆదుర్తి సుబ్బారావు దగ్గర జేరాడు. సుబ్బారావుగారు అంతవరకూ ఎడిటర్ గా పని చేసి, ఆ చిత్రానికే దర్శకుడయినారు. అంచేత, మల్లిఖార్జునరావుకు ఎడిటింగ్ లోనూ, డైరక్షన్ లోనూ కూడా బాగా పని చెయ్యడానికి అవకాశాలు కలిగాయి. ఆ చిత్రానికి అతను అసోసియేట్ డైరక్టర్ గా, అసోసియేట్ ఎడిటర్ గా కూడా పని చేశాడు.

'అమర సందేశం' తర్వాత, మల్లిఖార్జునరావుకు రాజలక్ష్మీ సంస్థలో అవకాశం వచ్చింది. నిర్మాతలు సుందర్ లాల్ నహతా, దూండీల సారధ్యంలో నడిచే ఆ సంస్థలో అతను అన్ని శాఖలలోనూ పనిచేసి, చాలా విషయాలు నేర్చుకున్నాడు.

"దూండీగారు నన్నొక తమ్ముడిలా చూసుకున్నారు. చాలా సంవత్సరాలు నేను ఆ సంస్థలో వున్నాను. ప్రొడక్షన్ ప్లానింగ్, డైరక్షన్, ఎడిటింగ్ మొదలైన శాఖల్లో మంచి అనుభవం కలిగింది. అక్కడ అలాంటి స్వేచ్ఛ, స్వేచ్ఛ ద్వారా అనుభవాలూ ఏర్పడ్డాయి. రాజలక్ష్మీ సంస్థలో నేను నేర్చుకున్న పాఠాలు ఇన్నీ అన్నీ కావు." అంటారు మల్లిఖార్జునరావు కృతజ్ఞతాభావంతో.

ఆ సంస్థలో ఆయన శభాష్ రాముడు, మంచి మనసుకు మంచి రోజులు, సతీ అనసూయ, శభాష్ రాజా, శాంతి నివాసం, రక్త సంబంధం మొదలైన పలు చిత్రాలకు పని చేశారు. యల్. వి. ప్రసాద్, ఆదుర్తి, సి. యస్. రావు, కడారు నాగభూషణం, వి. మధుసూదనరావు, కమాలాకర కామేశ్వరరావు మొదలైన దర్శకుల దగ్గర ఆయన పాఠాలు నేర్చుకున్నారు.

తండ్రిగారైన నాగుమణిగారు సారణి సంస్థను స్థాపించి, 'కాళిదాసు' తీశారు. ఆ సంస్థలో మల్లిఖార్జునరావు భాగస్వామి కూడా.

'కాళిదాసు' తర్వాత ఆ సంస్థ 'ప్రమీలార్జునీయం' మొదలెట్టింది. మల్లిఖార్జునరావు ఈ చిత్రంతో తొలిసారిగా దర్శకత్వపు బాధ్యతను చేపట్టారు.

'ప్రమీలార్జునీయం' తో నా అనుభవం ఇనుమడించింది. పలువురు దర్శకుల దగ్గర పని చేసిన అనుభవసారంతో, నా శక్తి సామర్ధ్యాలను ఉపయోగించి నేను ఆ చిత్రాన్ని రూపొందించాను. చిత్రం పూర్తయిన తర్వాత, ఒక మంచి చిత్రాన్ని తియ్యగలిగానన్న పరిపూర్ణమైన తృప్తి కలిగింది. ఆ చిత్ర నిర్మాణ కాలంలో, కొందరు 'బాగా నడుస్తుంది' అనేవారు. కొందరు 'ఫలానాలాటి దృశ్యాలు వుంటే ఇంకా చాలా బాగా నడుస్తుంది' అని రకరకాలుగా

అంటూ వుండేవారు. నేను నా మనసు చెప్పిన నిర్ణయం, ఆత్మ విశ్వాసాలతో ఆ చిత్రాన్ని నిర్మించాను. విడుదలైన తర్వాత, బాక్స్ ఆఫీసు దగ్గర ఆ చిత్రం ఘన విజయం సాధించలేకపోయినా, దర్శకుడిగా నాకు పేరు తెచ్చి పెట్టింది. ఇవాళ పరిశ్రమలో నన్నొక దర్శకుడిగా నిలబెట్టింది ఆ చిత్రమేనని నేను గట్టిగా నమ్ముతాను" అన్నారు మల్లిఖార్జునరావు.

'ప్రమీలార్జునీయం' తర్వాత ఆయన రాజలక్ష్మీ వారి 'గూఢచారి 116' చిత్రం డైరక్టు చేశారు. అది మంచి హిట్టయింది! "అంతకు ముందు తీసినది ఒక పౌరాణికం; తర్వాత తీసినది ఒక థ్రిల్లర్. రెంటికీ సంబంధం లేదు. ఆ చిత్రం, ఆ పాత్రలూ వేరు; ఇది వేరు. అలాంటి వైవిధ్యం గల చిత్రాలు ఆదిలోనే లభించడం నా అదృష్టం" అంటారాయన.

పట్టుకుంటే పదివేలు, ముహూర్త బలం, చెల్లెలికోసం, బందిపోటు భీమన్న, శబాష్ వదినా, మాస్టర్ కిలాడి మొదలైన చిత్రాలు ఆయన ఆ తర్వాత డైరెక్ట్ చేసిన చిత్రాలు. వీటి మధ్యలో ఆయన సొంతంగా నిర్మించి, దర్శకత్వం వహించిన చిత్రం 'అందరికీ మొనగాడు'. 'కందరవండో' అన్న మలయాళ చిత్రం కూడా ఆయన డైరక్ట్ చేశరు. ప్రేమ్ నజీర్, ఉషానందినిలతో 'పట్టాభిషేకం' అన్న మరో మలయాళ చిత్రాన్ని ఇప్పుడు డైరక్టు చేస్తున్నారు. తమిళంలో విజయవంతంగా నడిచిన 'శపధం' చిత్రం ఆధారంగా జైశంకర్ అండ్ కో వారు తీస్తున్న తెలుగు చిత్రానికి ఆయన దర్శకుడు. ఈ చిత్రం దాదాపు పూర్తి కావచ్చింది. దీని తర్వాత ఆయన సొంత సంస్థ పేరిట ఒక సాంఘికాన్ని ఆరంభిస్తారు. అది స్క్రిప్టులో వుంది.

"అయితే ఇంత వరకూ నేను మంచి "కథ" గల చిత్రాన్ని డైరక్ట్ చెయ్యలేదు. అన్నీ ట్రీట్ మెంట్ సబ్జక్ట్స్. మంచి డ్రామా వున్న సబ్జక్ట్ చెయ్యాలన్న కోరిక చాలా రోజులుగా వుంది. అలాగే, విప్లవాత్మకమైన సాంఘిక సంచలన చిత్రం తియ్యాలన్న ఆశ కూడా వుంది. ఇవి నా వ్యక్తిగత అభిరుచులకు సరిపోయే కథలు. మా సొంత సంస్థ పేరిట తియ్యబోయే చిత్ర కథ ఇలాంటిదే !" అన్నారు మల్లిఖార్జునరావు.

"చిత్ర దర్శకుడికి ఏ చిత్రమైనా ఒకటే. పురాణం అయినా, థ్రిల్లర్ అయినా, జానపదమైనా, చిత్రం చిత్రమే. ప్రతి చిత్రానికీ కథనం, దర్శకత్వం అవసరమే. దర్శకుడు చూపవలసిన శక్తి అన్ని చిత్రాలకూ ఒకటే. ఒక దానికి తక్కువ శక్తి, ఇంకోదానికి ఎక్కువ శక్తీ అని వుండవు. మంచిదో చెడ్డదో గాని నాలో ఆత్మ విశ్వాసం వుంది. నన్ను నేను నమ్ముతాను. నాకు నచ్చింది తీస్తాను. అది మంచిదనిపిస్తే, కృతజ్ఞతలతో తీసుకుంటాను. నా మనసుకు తృప్తి అనిపించకపోతే మాత్రం ఎవరెన్ని చెప్పినా వినే స్వభావం కాదు నాది. అలాంటి నిశ్చితాభిప్రాయం దర్శకుడన్న ప్రతివారికీ ఉండాలని నేను భావిస్తాను." అంటారు మల్లిఖార్జునరావు.

తీరిక లభిస్తే మల్లిఖార్జునరావు ఏదో చిత్రం చూస్తారు – అది ఏ భాషదయినా సరే. తక్కువగా చదువుతారు; ఎక్కువగా సినిమాలు చూస్తారు. సినిమా దర్శకుడికి గాని, మరే టెక్నీషియన్ కి గాని, నటీనటులకు గాని, చిత్రాలే గురువులు అని ఆయన నమ్మకం. "పుస్తకంలో చదివే దాంట్లో లేదు. కథానాయిక 'క్లబ్ డాన్సర్' ఐనప్పుడు దుస్తులు ఆ విధంగానే రూపొందించబడితే అందులో తప్పేముంది? కొన్ని చిత్రాలలో ఒక దుష్ట పాత్రను ఆకర్షించి, మభ్య పెట్టి తన పని సాధించుకోవాలనుకొన్నప్పుడు కథానాయికగాని, మరే పాత్ర అయినా గానీ కాస్త 'సెక్సీ' గా కనిపించినట్లు చూపడం కథకు, ఆ సన్నివేశానికి అవసరం. అప్పుడు 'క్లోజప్' లో ఆ పాత్ర 'సెక్సీ' గా కనిపించిందనీ – అందుకు దుష్ట పాత్ర 'రియాక్షన్' కావడం ఎబ్బెట్టుగా వుందనీ అంటే కథానుగుణంగా ఇక చిత్రం నడిచేదెలా ? ఏ చిత్రానికైనా పాత్రల వస్త్రధారణగానీ, స్వభావ చిత్రీకరణగాని కథానుగుణంగా వుండటమే ప్రధానం!

కనిపించనిది చిత్రంలో స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. వివిధ చిత్రాలూ చూడడం అన్నది మంచి పాఠాలు నేర్పుతుంది." అన్నది ఆయన ధృఢ విశ్వాసం.

"ఎంత గొప్ప దర్శకుడికైనా ఎవరికైనా మంచి కథ లభించాలి. అది చిత్ర నిర్మాణంలో ప్రధమమైనది. ఆ కథను తెరకు అనువదించాలి. అది ప్రప్రధమమైనది. ఎంత మంచి కథ లభించినా 'ప్రెజెంటేషన్' బాగుండకపోతే, కచ్చితంగా దెబ్బతింటుంది. అలాగే పాత్రధారుల ఎన్నిక కూడా. 'మిస్ కాస్టింగ్' కూడా చాలా ప్రమాదకరం" అని ఆయన భావిస్తారు.

ఇవాళ బొంబాయిలో లేచిన 'కొత్త కెరటం' లాంటిది తెలుగులోనూ రావాలని ఆయన అంటారు. 'వాటిల్లో కళా వుంది; కాసూ వుంది. జీవితానికి ప్రతిబింబాలు ఆ చిత్రాలు. తెలుగు పరిశ్రమ కూడా అలా కొత్త దారి తొక్కితే, నిశ్చయంగా కొత్త పూలు పూస్తుందని నేను గట్టిగా నమ్ముతున్నాను." అన్నారు మల్లిఖార్జునరావు – దృఢ నిశ్చయం గల కళ్ళతో భవిష్యత్తులోకి చూస్తూ.

COMMENTS